

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 24 aprila 1936
God. VII • Broj 17

Glavna skupština Saveza SKJ

Glavna godišnja skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održaće se dne 6 i 7 juna o. g. u Beogradu.

Dne 7 juna održaće se skupštinska pretkonferencija, a dne 7 juna svečana glavna skupština.

Pre glavne skupštine Saveza održaće se u Beogradu zbor župskih načelnika i načelnica, zbor župskih prosvetara te plenarna sednica uprave Saveza. Datum ovih zborova kao i plenarne sednice uprave Saveza određiće se naknadno.

Sednica izvršnog odbora Saveza SKJ

Sednica izvršnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održaće se u subotu dne 25 o. m. u saveznom prostorijama.

Druga izborna takmičenja ČOS za olimpijske igre u Berlinu

U nedelju dne 19 o. m. održana su u velikoj vežbaonici Tirševog doma u Pragu druga izborna takmičenja ČOS za takmičarsku vrstu ČOS, koja će zastupati Čehoslovačku Republiku na ovogodišnjim olimpijskim igrama u Berlinu.

Takmičenja je vodio načelnik ČOS brat dr. Miroslav Kljinger. Nastupilo je 16 takmičara, koji su pokazali odličnu spremu i velik napredak prema rezultatima prvih izbornih takmičenja. Uspešni će nakon zajedničkog treninga, koji počinje još ovog meseca, biti i još bolji. Na ovim nedeljskim takmičenjima iznenadio je brat Petraček (Sokol Prag-Karlin), koji je sa 113.95 bodova, od 120 postizivih, postigao prvo mesto. Drugo mesto postigao je brat Hudec (Soko Prag-Vinograd) sa 113.30 bodova, treće brat Gajdoš (Soko Brno I) sa 112.65 bodova. Čini se, da su ova trojica skoro jednako dobri. Za ovima slede braća: Lefler, Kolinger, Sladek, Salač, Tintjera, Hospodka i Novotni. Prvih dvanaest takmičara ostaje u Pragu, gde će se zajedno pripremati za treće izborna takmičenja, nakon čega će se konačno odrediti takmičarska vrsta ČOS za Berlin. I ovim takmičenjima prisustvovala je brojna publika. Jedan deo ovih takmičenja, kojima je za celo vreme prisustvovala brojna publika, prenosio je praški radio.

Zakon o obaveznom fizičkom vaspitanju u Bugarskoj

Bugarsko ministarstvo prosvete imenovalo je prošlih dana komisiju, kojoj je zadata da izradi smernice za postepeno uvođenje zakona o obaveznom fizičkom vaspitanju naroda u život.

Taj zakon bio je izglasan od strane sobranja već 1931 godine, i o njemu su se pohvalno izrazili i francuski i švicarski stručnjaci, proglasivši ga jednim od najboljih zakona ove vrste u Evropi.

Zakon, koji ima šest poglavlja, obuhvata telesno vaspitanje u školama i van njih, zatim određuje, kako treba da telesno vaspitanje bude organizovano, kako treba da izgledaju i kako treba da su opremljena letnja vežbališta i vežbaonice. Ovaj zakon stavlja pod državni nadzor naročito fizičko vaspitanje omladine, a su sve telesno uzgojne organizacije uopšte dužne da to vaspitanje provode prema planu propisanom od države i pod stalnom kontrolom državnih organa.

Obaveznost fizičkog vaspitanja prema ovom zakonu postoji do navršene 21 godine, i to kod muških i ženskih. Zakon sadrži naročite propise u pogledu fizičkog vaspitanja srednjoškolske i visokoškolske omladine. Važan je član zakona, koji određuje, da su svi zavodi i sva preduzeća dužna da se brinu za fizički uzgoj svojih načetnika. Prema odredbama zakona, opštine i velika preduzeća dužna su da se pobrinu za izgradnju letnjih vežbališta.

Pokrajinski slet u Subotici na Vidovdan o. g.

NJ. VEL. KRALJ PETAR II pokrovitelj IV pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Subotici

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je od Maršalata Dvora Njegovog Veličanstva Kralja akt sledećeg sadržaja:

— Po najvišem nalogu čast mi je izvestiti, da se odobrava da Pokrajinski slet Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji će se održati juna meseca o. g. u Subotici, bude pod pokroviteljstvom Njegovog Veličanstva Kralja.

Prednje se dostavlja s molbom na znanje. —

Red priredaba sletskih dana

s cenama pojedinačnih ulaznica za iste

Naraštajsko - dečji dani, 13 i 14 juna

- 1) Naraštajsko takmičenje
13 juna 1936 g. na Sokolskom sletištu od 6 časova.
Cena: 2 dinara.
- 2) Naraštajski pokusi
14 juna na Sokolskom sletištu od 6 časova.
Cena: 2 dinara.
- 3) Sletska svečanost — javna vežba naraštaja
14 juna na Sokolskom sletištu u 16 časova.
Cene: sedišta u loži 20 Din; sedišta I reda 15 Din; sedišta II reda 10 Din; stajanje 5 Din.
- 4) Sokolska akademija
14 juna 1936 god. u Domu (amfiteatru) u 21 čas.
Cene: rezervisano mesto 10 Din; obično 5 Din.

Glavni sletski dani, 27, 28 i 29 juna

- 1) Člansko takmičenje
27 juna na Sokolskom sletištu od 6 časova.
Cena: 5 Din.
- 2) Koncerat
27 juna u Domu (amfiteatru) u 21 čas.
Cene: rezervisano mesto 10 Din; obično 5 Din.
- 3) Članski pokusi
28 juna na Sokolskom sletištu od 6 časova.
Cena: 5 Din.
- 4) I sletska svečanost — javna vežba članova
28 juna na Sokolskom sletištu u 16 časova.
Cene: sedišta u loži 40 Din; sedišta I reda 25 Din; sedišta II reda 15 Din; stajanje 10 Din.
- 5) Sokolska akademija
28 juna u Gradskom pozorištu u 21 čas.
Cene: parter 8 Din; balkon i galerija 5 Din.
- 6) Slovensko veče
28 juna u Domu (amfiteatru) u 21 čas.
Cene: rezervisano mesto 10 Din; obično mesto 5 Din.
- 7) II sletska svečanost — javna vežba članova
29 juna na Sokolskom sletištu u 16 časova.
Cene: sedišta u loži 40 Din; sedišta I reda 25 Din; sedišta II reda 15 Din; stajanje 10 Din.
- 8) Sokolska akademija
29 juna u Domu (amfiteatru) u 21 čas.
Cene: rezervisano mesto 10 Din; obično mesto 5 Din.
- 9) Koncerat
29 juna u Gradskom pozorištu u 21 čas.
Cene: parter 8 Din; balkon i galerija 5 Din.

- 10) Muzička takmičenja
I deo 28 juna od 7 do 13 časova i II deo 29 juna od 10 do 13 časova u Domu i Gradskom pozorištu.
Cena: 3 Din.
- 11) Narodno veselje
a) 28 i 29 juna u Domu (Sokolskom vežbalištu) u 21 čas;
b) 28 i 29 juna 1936 god. na Trgu Eriova u 21 čas.
Cena: 5 Din.

Zbirne (generalne) ulaznice

Pored gore navedenih pojedinačnih ulaznica, koje važe samo za jednu određenu priredbu, Sletski odbor je rešio — da bi izišao ususret gledaocima, a uzevši u obzir i veliki broj priredaba koje će se održati za vreme sletskih dana, — da pusti u preprodaju t. zv. »generalne ulaznice«. S ovom generalnom ulaznicom kupac iste ima pravo pristupa na sledeće priredbe: na naraštajsku i na dve članske sletске svečanosti — javne vežbe, te još na tri večernje priredbe po izboru, izuzev sokolske akademije od 28 i 29 juna, te koncerat i Slovensko veče od 28 juna, pošto za ove poslednje važe samo gore navedene pojedinačne ulaznice.

S obzirom na mesta na koja glase, cene generalnih ulaznica su:

- 1) stajanje 20 Din;
- 2) sedišta II reda 30 Din;
- 3) sedišta I reda 45 Din;
- 4) sedišta u loži 65 Din.

Ako se saberu cene pojedinačnih ulaznica onih priredaba koje se mogu posetiti sa generalnom ulaznicom, videće se jedno veliko olakšanje, jer je cena generalne ulaznice za 50% jeftinija od zbirne cena pojedinačnih ulaznica priredaba na koje generalna ulaznica daje pravo.

Sletska značka

Na sednici Sletskog odbora od 9 aprila o. g. a po izraženoj želji Saveza SKJ, doneto je rešenje, da se ranije utvrdene cene sletskim značkama snize, tako da su cene značkama sada konačno utvrdene kako sledi: za naraštaj 10 Din; za sokolske čete 10 Din; za vežbače 20 Din; za nevezbače 30 Din.

Sletska značka za članstvo

Za razliku od dosadašnjeg načina rada i iskorišćavanja povlastica koje daje sletska značka učesnicima na sletu, — a da bi se izbegle eventualne zloupotrebe s korišćenjem povlastica koje daje sletska značka, — Sletski odbor doneo je odluku, da će svi učesnici na sletu, pored sletске značke dobiti besplatno još i posebne ulaznice za pojedine priredbe prilikom glavnih sletskih dana, tako da sletska značka sama po sebi ne daje nikakvu povlasticu, ali zajedno s navedenom ulaznicom za Sokole ona daje učesnicima — Sokolima — sledeća prava i povlastice:

- 1) besplatan pristup na naraštajsku sletsku svečanost — javnu vežbu; — stajanje;
- 2) besplatan pristup na jednu od dve članskih sletskih svečanosti — javnih vežbi — stajanje;
- 3) besplatan pristup na pokuse i takmičenja članstva i naraštaja;
- 4) besplatan pristup na sve večernje priredbe za vreme sletskih dana, sem: sokolskih akademija 28 i 29 juna, koncerta i Slovenske večeri 29 juna;
- 5) povlašćenu vožnju na železnicama;
- 6) besplatan nastanbu;
- 7) besplatno osiguranje protiv nezgoda i nesrećnih slučajeva, i
- 8) besplatan pristup na Sokolovac i kupanje na Sokolovcu (Palič).

Sletska značka za naraštaj

Sa sletskom značkom za naraštaj neće se izdavati gore navedene posebne ulaznice, nego ista sama daje sve gore navedene povlastice, ali samo za naraštajске dane.

Sletska značka za goste — nesokole

Gostima na sletu, koji nisu Sokoli, sletске značke će se prodavati po ceni od 10 Din po komadu s tim, da sa sletskom značkom imaju pravo na:

- 1) besplatan pristup na naraštajске i članske pokuse i takmičenje; — sedenje, i
- 2) besplatan pristup na naraštajsku sokolsku akademiju, koja će se održati 14 juna u Domu (amfiteatru).

Vežbe starije braće

Skreće se pažnja svim jedinicama, da se vežbe za stariju braću, koje će se vežbati na sletu u Subotici, mogu dobiti kod Sokolske župe Novi Sad, te ih od ove župe treba i tražiti.

Posebni nastupi

Sletski odbor je izvešten, da pojedine jedinice (župe i društva) spremaju posebne tačke s jednim manjim brojem vežbača, s kojima bi želele nastupiti na sletskoj javnoj vežbi. Da ne bi došlo kasnije do nesporazuma, već sada se upozoravaju sve jedinice, da će posebne tačke moći dati samo župe, i to s jednim većim brojem vežbača. Kako je sletišta veliko za 5000 vežba-

Zbor župskih prosvetara ČOS

U subotu dno 18 i nedelju dne 19 o. m. održan je u Pragu, u Tirševom domu, zbor župskih prosvetara Čehoslovačke obce sokolske.

Zboru je predsedavao predsednik prosvetnog odbora ČOS brat Antonjin Krejčí, koji se u pozdravnom govoru setio 80-godišnjice smrti velikog češkog narodnog buditelja i preporoditelja Karla Havlička Borovskog i njegovog nacionalnog amaneta. Zatim je brat Krejčí oertao odnos prvog predsednika Čehoslovačke Republike dra Tome Garika Masarika prema Sokolstvu i tradiciju, koju je Masarik stvorio u tom odnosu.

Prešavši na sam izveštaj o prosvetnom radu od prošle godine, brat Krejčí je izneo, što je sve urađeno na tom polju. Tako je, među ostalim spomenuto, da su izašle iz štampe dve daljnje sveske Tirševih spisa, da je odbor (vibor) ČOS odobrio izdavanje uputstava za izvođenje zaključaka VII glavno skupštine, čime je olakšano i sprovođenje prosvetnog rada u duhu tih zaključaka, zatim da je izrađen i već pripremljen za štampu priručnik za prosvetare, prvi deo istorije Sokolstva i t. d. U svim jedinicama izvedena je i idejna priprema za izlet Sokolstva u Slovačku, a otpočelo su već i pripreme za X svesokolski slet u Pragu 1938 godine. Izvestio je nadalje, da je prosvetni odbor priredio u Brnu i Pragu dvodnevne tečajeve o Slovačkoj, pozorišni tečaj u Pragu i Blansku, kao i da će se održati ova-kav tečaj i u Turčanskom Svetom Marinu. Raspisan je i natečaj za sletске pesme, izrađen tekst sokolskog zaveta za novo članstvo, u štampi je priručnik za novo članstvo na slovačkom

ća, to suviše male grupe ne bi mogle s uspehom nastupiti na ovako velikom prostoru, a kako će sam program biti i inače dosta obilan, za manje grupe neće biti ni vremena za nastupanje.

Usled toga se pozivaju sve one župe, koje spremaju posebne tačke, da to hitno saopšte Sletskom odboru, kako bi Sletski odbor mogao doneti potrebnu odluku.

Pri tome molimo da se navede: koje će kategorije vežbati, naziv sastav koji se vežba, broj vežbača, ime autora i koja će muzika vežbanje pratiti.

Sletске akademije

Za vreme sletskih dana održaće se u veće sokolske telovežbačke akademije u Gradskom pozorištu i u Sokolskom domu. Na ovim akademijama moći će bratske jedinice nastupiti s prijavljenim tačkama, te se pozivaju da ovakve tačke spremaju.

Sa strane Sletskog odbora izražena je želja, da se na sletu pokaže što više originalnih jugoslovenskih sastava. Za glazbenu pratnju po mogućnosti treba izabrati muzička dela naših slovenskih autora.

Kod izbora odela za vežbače i vežbačice treba obratiti pažnju, da odela budu ukusna, — a gde god se ukazuje bezuvetna potreba posebnih odela, neka se uzmu obična, propisana sokolska vežbačka odela.

Prijave za akademije biće dostavljene jedinicama blagovremeno.

Sletski plakat

Sletski plakat za pokrajinski slet u Subotici izradio je Sava Rajković, akademski slikar. Plakat je raden u 8 boja, a umnožen je u 12.000 primeraka. Ovaj plakat kao poziv na slet izrađen je tako, da u sebi sadržava samu ideologiju ovoga sleta, koja se može najkraće izraziti s mišlju: »Tu smo, i tu ostajemo!...«

U toku poslednjih 7 dana plakat je razaslat svim sokolskim jedinicama u Jugoslaviji, nadalje svim sokolskim savezima, i to u: Čehoslovačku, Poljsku, Bugarsku i Ameriku. Osim toga biće razaslat i svim gradskim opštinama, školama, sreskim upravama i t. d.

Upozoravaju se sve bratske jedinice, da primljene sletске plakate odmah postavite na vidna mesta u sokolskim prostorijama, a tako isto i u svojim mestima, jer je plakat zato i poslat, da posluži kao propaganda.

jeziku, a pripremljen je već i program sokolskih predavanja na radiju.

Iz izveštaja prosvetnog odbora ČOS vidi se, da je prošle godine bilo u jedinicama 154.000 priredaba prosvetnog karaktera, od toga najviše nagovora pred vrstom i predavanja. U župama prošle godine održano je 25 župskih prosvetnih tečajeva, a raznih posebnih tečajeva 50, od kojih je bilo 15 pozorišnih, 5 lutkarskih i t. d. Održan je bio i 16-dnevni opšti prosvetni tečaj ČOS, koji su polazila 52 tečajca, među kojima su bila 2 Jugoslovena i jedan Rus.

O svim izveštajima pojedinih referenata bila je vodena zanimljiva debata, nakon čega su izveštaji primljeni s izvesnim napomenama. Na koncu usvojen je predlog o sokolskom zavetu, predlog o sporazumu s Maticom diletantskih pozorišta i t. d.

Izborna takmičenja Saveza SKJ za olimpijske igre u Berlinu

Izborna takmičenja vrhunskih vežbača Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije za sastavljanje olimpijske ekipe za Berlin održaće se u nedelju 26 o. m. u Ljubljani.

Za ova takmičenja načelnštvo Saveza primilo je ukupno 24 prijave, i to: iz Beograda 7, Ljubljane 9, Maribora 3, Splitske 3, i Kranja 2.

Među prijavljenima su i prvaci braća Štukelj i Primožič.

Izabrana ekipa treniraće stalno od 1. maja do 1. avgusta pod vodstvom naših najboljih stručnjaka u Ljubljani.

Glavna skupština Sokolske župe Zagreb

Sokolska župa Zagreb održala je svoju glavnu skupštinu 5 o. m., koja je bila nastavljenica i završena dne 19 o. m.

Zbor društvenih i četnih načelnika i načelnica te prosvetara održan je dne 4 o. m. po podne. Zboru načelnika prisustvovali su savezni načelnik brat dr. Pihler. Na zboru je pretresan izveštaj načelnikstva, iz kojega se vidi lep rad i uspeh unatoč teškim prilikama u kojima se taj rad razvijao.

Zboru društvenih i četnih prosvetara prisustvovali su savezni prosvetar brat dr. Belajčić, koji je na koncu održao vrlo lep govor, potičući na sokolski prosvetni rad. Pošto se pretresao izveštaj brata predsednika prosv. odbora Mudričića, raspravljalo se, što bi se poduzelo da rad u ovoj godini bude uspešniji.

Navečer toga dana održana je pretkonferencija delegata društava i četa, na kojoj su pretreseni izveštaji svih oteka župske uprave. Iz izveštaja župskog tajnika br. Mileusića vidi se, da je na koncu 1935 godine bilo u župi 56 društava i 135 četa, ukupno 191 jedinica. Kasnije međutim brisano je 8 društava i 20 četa, te je ostalo 48 društava i 115 četa. Održano je 50 sednica izvršnog odbora i 9 celokupne župske uprave. Nadalje je tajnik br. Mileusić izneo rad pojedinih jedinica i rad župske uprave.

Iz izveštaja br. statističara proizlazi, da je stanje članstva u župi: muških 14.275, ženskih 5163, ukupno 19.438.

Oteak za sokolske čete radio je vrlo marljivo, kako se vidi iz podnetog izveštaja njegovog predsednika br. Džamonja. Držali su se mnogobrojnih sastanaka te se promicalo napredno gospodarstvo i higijena.

Posle izveštaja ostalih funkcionera razvila se debata, u kojoj je učestvovalo mnogo braće, posle čega su primljeni svi izveštaji.

Sutradan, dne 5 o. m., u 10 sati, starešina župe brat dr. O. Gavrančić otvorio je petu glavnu godišnju skupštinu župe u prisustvu delegata Saveza SKJ brata dra Huga Verka, saveznog načelnika dra Alfreda Pihlera, kao i članova župske uprave i brojnih delegata društava. Skupštini je prisustvovali i starešina župe Niš brat Radovan Dimitrijević, kao i starešina župe Karlovac brat Marko Sablić.

U svom pozdravnom govoru brat Gavrančić setio se u prvom redu našeg prvog i najvećeg Sokola, blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, kojemu svi kliču »Slava!«, te mu posvećujući jedan minut šutnje da tako osveže uspomenu na neumrlog Kralja. Seća se našeg mladog Kralja Petra, kojemu svi prisutni kliču »Živeo!« i predlaže brzojavni pozdrav, koji se prihvaća s akklamacijom. Zatim br. dr. Gavrančić pozdravlja brata dra Huga Verka, izaslanika bratskog Saveza, brata Radu Dimitrijevića, starešinu župe Niš, i brata Marka Sablića, starešinu župe Karlovac, brata dra Alfreda Pihlera, saveznog načelnika, kao i sve prisutne delegate društava i četa. Spominjući, kako je baš u zagrebačkoj župi nikla prva seoska sokolska četa, raduje se što vidi predstavnike sela prvi put kao ravnopravne članove u župskoj skupštini. Govori o pročišćavanju sokolskih redova, pa pozivlje braću i sestre na intenzivan sokolski rad i kliče im »Zdravo!«

Zatim se prešlo na dnevni red, pa su svi izveštaji bili primljeni bez debate, jer se u svima raspravljalo na pretkonferencijama. S osobitom pažnjom i uzbuđenjem saslušan je izveštaj predsednika narodno - obrambenog oteka, u kojem su iznesene muke i patnje naše braće Sokola u ovoj župi od strane ekstremnih organizovanih elemenata, a koji nisu našli zaštite s nijedne strane.

Uzeo je tada reč starešina župe Niš brat Dimitrijević, koji je u lepom govoru pozdravio br. zagrebačku župu, napose grad Zagreb, taj simbol Jugoslovenstva. Pozivlje braću da ostanu verni sokolskim idealima i da zbiju svoje redove, te da se uvek sećaju, kako zvono s Oplenca neprekidno zvoniti: »Čuvajte Jugoslaviju!« Cela skupština pozdravila je brata Dimitrijevića, pa mu je brat Gavrančić toplu zahvalio i preko njega uputio pozdrav bratskoj župi Niš.

Pošto su svi izveštaji primljeni, podeljen je župskoj upravi apsolutorij.

Ustao je zatim izaslanik Saveza brat dr. Hugo Verk. On je doneo skupštini pozdrav br. Saveza. U poduljem govoru, vatrenom besedom, pozvao je braću i sestre da vrše svoju dužnost prema Kralju i nedeljivoj Jugoslaviji. Naglasio je, da vreme zove, da se sokolski redovi učvršćuju, da stoje nepokolebivo jer su oni izvršioi Kraljeve oporuke. »Ili će biti Jugoslavije, ili nas neće biti.« — povišenim tonom kaže brat dr. Verk uz burno odobravanje skupštine. Ističe, da kod nas ima dosta zla, ali tomu zlu nije kriva Jugoslavija ni jugoslovenska misao. Svi narodi i sve države okupljaju

svoje snage i učvršćuju svoje vanjske i unutarnje prilike, dok kod nas ima elemenata koji hoće da cepaju i ruše, ali neka znaju, da nema te sila koja će Jugoslaviju srušiti. Zato treba ujediniti sve snage za dobro i napredak naroda i Jugoslavije. »Tu ste pozvani vi Sokoli i svojim putem smelo napred. Zdravo!« Reči brata Verka bile su frenetički pozdravljene. Po tom je starešina brat Sablić biranim i bratskim rečima pozdravio skupštinu u ime župe Karlovac.

Pošto je bio usvojen župski pro račun, prešlo se na predloge društava i četa i na izbor nove župske uprave. Medutim nastala su razmimoilaženja između zaključaka načelnika i župske uprave u pogledu kandidacije župskog načelnikstva te se nije mogao u tome pogledu da postigne željeni sporazum, pa je stoga starešina župe odgodio skupštinu za 19 aprila s dnevnim redom: izbor župske uprave.

U nedelju 19 aprila, pošto su se opet okupili brojni delegati, kao i društveni i četni načelnici, koji su prethodno održali svoj sastanak u 8 sati, na kome su dugo večali i raspravljali, brat Gavrančić otvorio je skupštinu u 11.45 sati uz prisustvovanje saveznog izaslanika brata dra Ignjata Pavlasa, starešine župe Novi Sad.

Brat Gavrančić pre prelaza na dnevni red spominje krvave događaje koji su se odigrali ovih dana u našoj blizini i osuđuje ih. Zatim pozdravlja delegata Saveza brata dra Pavlasa. Po tom napušta predsedničko mesto, pošto je sam nošen na kandidatskoj listi, a zamenjuje ga brat dr. Nemeč. Za izbor župske uprave bile su predane dve liste: jedna u ime zbora društvenih načelnika, a druga istovetna sa strane brata Rišlavog osim nekih izmena u

ženskom načelnikstvu. Primljena je ova druga, skoro jednoglasno (jedan glas protiv, a 18 se usteglo).

U novu upravu izabrani su: starešina: dr. Oton Gavrančić; zamenici: dr. Milan Metikoš, dr. Srećko Mahulja i Mate Radonić; načelnik: Ljudevit Vajnhardt; zamenici: Stevo Milojević, dr. Stanko Tončić i H. Jeras; načelnica: Jovanka Mileusić; zamenice: Zora Kozjak, Dragica Delić i Smiljka Sagrak; tajnik: Čeda Mileusić; prosvetar: Ivanko Bendić; blagajnik: Kosta Jugović; referenti: za sokolski rad na selu: Srećko Džamonja; za obrambeni oteak: dr. Ivo Uhlanski; za socijalni oteak: Jakov Pavlina; za pravni oteak: dr. Srećko Mahulja; za građevni oteak: ing. Josip Driak; župski lekar: dr. Stevan Matić; statističar: Stevo Kodžić.

Članovi uprave: Stjepko Debeljak, Josip Jedvaj, dr. Borivoj Višnovac, Vladimir Milić, Đuro Koh, Dragutin Dragojević, Marin Levaj, Branko Valadžija, dr. Josip Nemeč, Pane Abramović, August Potušek, ing. Stjepan Han, Margić-Dragutin, Poštić Riko, Trinajstić Ante, Potočnjak Dragutin, Urban Antun, Mrvoš Petar, dr. Gaćeša Nikola, Vladoje Veselić i Petar Cvijanović.

Nadzorni odbor: Buić Franc, Milković Milenko, Vižintin Željko, Peroša Ciril, Rukavina Rudolf, Narančić Milan, Venečki Vladimir, dr. S. Deželić, Svarić, Josip Jakupek, Rudolf Kršnjak.

Sud časti: Petar Benzon, Dušan Petrović, dr. Hugo Verk, Ivan Trojer, dr. Josip Holler, dr. Danilo Banjanin, dr. Mladen Tomić, J. Vraneković, Tomislav Han i dr. Vučković.

Na koncu održao je govor brat dr. Pavlas, koji je pozvao braću i sestre da ustraju u svom sokolskom radu za dobro Kralja i Jugoslavije te izrazio želju, da što u većem broju pesete o Vidovdanu pokrajinski slet u Subotici.

Potom se br. dr. Gavrančić zahvalio na poverenju, te zaključio skupštinu. B.

Iz Sokolske župe Split

Sednica načelnikstva i tehničkog odbora župe

Dne 8 o. m. održana je sednica načelnikstva i tehničkog odbora Sokolske župe Split. Na ovoj sednici sastavljen je tehnički odbor župe, u koji su ušla braća: Jure Vrcan, Ante Lenarčić, Milivoj Sredojević, Petar Supin, Jovo Nikolić, Petar Ljubić, Ivo Bešker, Stipe Vrdoljak, Ludvik Kolšek i Josip Gatin, te sestre: Dobrila Bukarica, Danica Linardović, Danila Šafranko i Regina Zepina.

Nadalje je na sednici porazdeljen i rad kako sledi: tajnik: Petar Supin; zamenik: Dobrila Bukarica; prednjački referent: Zvonko Barišić; referenti za naraštaj i decu: Ludvig Kolšek i Blanka Lotski; za laku atletiku: Ante Lenarčić; za igre: Jovo Nikolić i Neda Koščina; za takmičenja i sletove: Fran Lotski i Dordina Kraljević; za tabore: Božo Gregović i Danilo Šafranko; referent tehničkog odbora u prosvetnom odboru i u župskoj upravi: Fran Lotski; referent za sokolske čete: Fran Lotski; novinar: Milivoj Sredojević; statističar: Vinko Jukić i pomoćnica Danica Linardović.

Za okružne načelnike izabrani su: za splitsko okružje: Milivoj Sredojević, Split; za sinjsko: Frano Kalafatić, Sinj; za omiško: Spiro Žilić, Dugi rat; za makarsko: Jure Mladinović, Makarska; za bračko: Bogumil Slahta, Suttivan i za hvarsko - viško: Stjepan Miloš, Starigrad.

Za okružne nadzornike izabrani su: za splitsko okružje: Božo Gregović; za sinjsko: Ludvik Kolšek; za omiško: Zvonko Barišić; za makarsko: Petar Ljubić; za bračko: Ivo Bešker i za hvarsko-viško: Fran Lotski.

Komisiju za prednjačke ispitate sačinjavaju braća: Fran Lotski, dr. Mirko Buić, dr. Stevan Simonović i Petar Marlić.

Slet Sokolstva na Jadranu u Šibeniku

Ove godine u mesecu avgustu priređuje bratska Sokolska župa Šibenik-Zadar u Šibeniku III slet Sokolstva na Jadranu, pa se pozivaju sve jedinice Sokolske župe Split, da za ovaj slet spremne sveukupno svoje članstvo, naraštaj i decu, kako bi ovome sletu mogli učestvovati u punom broju. Glavna godišnja skupština župe proglasila je ovaj slet obavezanim za našu župu, o čemu se ovim izveštaju sve jedinice. Sve daljnje upute i obaveštenja za ovaj slet načelnikstvo ove župe dostaviće blagovremeno svim jedinicama.

Pokrajinski slet Saveza SKJ u Subotici

Ovogodišnji pokrajinski slet Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji će se održati na Vidovdan u Subotici, za Sokolsku župu Split nije obavezan, ali se svim bratskim jedinicama toplu preporuča, da prema svojim najboljim mogućnostima istome učestvuju. Stoga se pozicaju sva bratska društva i čete, da do 22 o. m. jave načelnikstvu ove

župe broj učesnika za slet u Subotici, kako bi o tome mogli na vreme i tačno izvestiti bratsku Sokolsku župu Novi Sad.

Župska takmičenja

Prema zaključku zbora društvenih načelnika i načelnica, održaće se u Splitu dne 11 juna o. g. župska takmičenja, pa se ovim pozivaju sve bratske jedinice, da ovim takmičenjima sve bezuslovno učestvuju sa svim vežbačkim kategorijama. Takmičarski red za ova takmičenja tako je sastavljen, da svim našim jedinicama daje mogućnosti da na ovim takmičenjima mogu učestvovati sa svim svojim vežbačkim kategorijama, bez obzira, da li imaju sprava ili ne.

Prijave za ova takmičenja s oznakom vrste ili pojedinaca, kao i razreda u kojem će se jedinice takmičiti, treba poslati načelnikstvu ove župe do 10 maja o. g.

Župski i društveni prednjački ispiti

Župski i društveni prednjački ispiti održaće se kod načelnikstva ove župe u toku meseca maja o. g., pa se stoga pozivaju sva braća i sestre, koji imaju društveni prednjački ispit a imaju sve uslove za polaganje župskog prednjačkog ispita, da se odmah prijave načelnikstvu ove župe preko svojih prednjačkih zborova. Prijave treba poslati do 30 o. m.

Pozivaju se nadalje i sva braća i sestre, koji još nemaju društvenog prednjačkog ispita, da se i oni prijave načelnikstvu ove župe preko svojih prednjačkih zborova također do 30 o. m., jer će ista ispitna komisija ispitivati jedne i druge.

Okružni sletovi

Okružne sletove održaće ove godine okružje splitsko i omiško, pa se već sada upozoravaju jedinice tih okružja, da porade svim silama, kako bi ti sletovi što bolje i lepše uspeši.

Splitsko okružje održaće svoj slet u Donjim Kaštelima, a omiško u Omišu.

Načelnikstvo Sokolske župe Split

Sokolska radio-predavanja

Radio stanice Beograd - Zagreb - Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 30 aprila predaje brat Hrvoje Macanović, Zagreb, o temi: »Jugoslovenski Sokoli na olimpijskim igrama«;

dne 3 maja predaje brat Svetozar Bošnjaković, Golubinci, o temi: »Glavne misli i ideje Sokolstva« (popodnevno);

dne 7 maja predaje brat dr. Aleksandar Ivić, Subotica, o temi: »Značaj Subotice za Južne Slovene«;

Iz mučnih dana radanja naše slobode

Jedna značajna 20-godišnjica

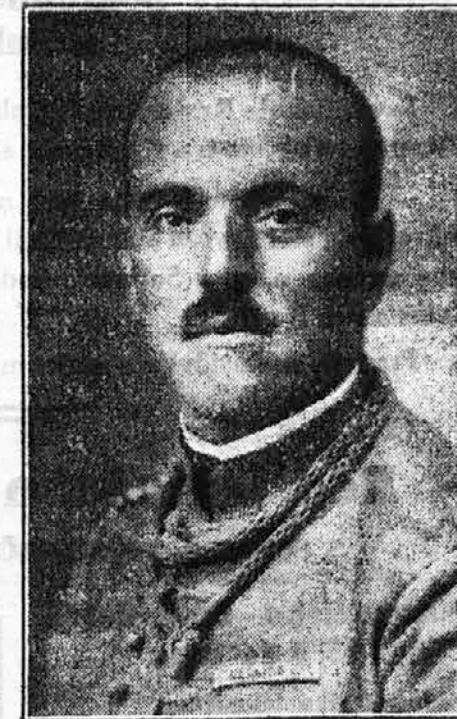
Pre dvadeset godina, 22 aprila 1916, izrečena je osuda optuženima za veleizdaju u banjalučkom procesu

Medu osuđenima bilo je četrnaest najistaknutijih Sokola

Donosimo ovaj članak brata dra Voje Besarovića, starešine Sokolske župe Sarajevo, jednog od optuženika u banjalučkom veleizdajničkom procesu, koji je kao starešina tadašnje Srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke bio osuđen na 18 godina robije.

Članak je donela i beogradska »Politika« od 22 o. m.

Pre dvadeset godina, 22 aprila 1916 godine, izrečena je osuda veleizdajnicima sudenim u banjalučkom procesu. Toga dana bila je Velika Subota. Taj je dan izabran sa ciljem, da se veleizdajnicima, njihovim porodicama i celom narodu u Bosni koji je s njima

Brat Čedo Milić, starešina Sok. župe Mostar

osećao, zagorči veliki praznik Hristova Vaskrsenja. To je bilo u ono najteže doba, kada je Srbija bila pregažena, u doba kada je hrabra srpska vojska morala da napusti i zadnji komadić svoje zemlje. Službena Austrija i svi oni koji su bili njenog mentaliteta, slavili su orgije, jer je ma i pod najtežim uslovima uspeła kaznena ekspedicija protiv Srbije. Trebalo je tada najstrože kazniti i sve one nacionalne radnike u Bosni, koji su se usudili da propovedaju nacionalnu misao, da propovedaju borbu za oslobodenje.

Banjalučki proces i po broju optuženih i po strogosti osude sigurno spada među najveće političke procese, koji su ikada vođeni. Tom osudom su osuđeni četrnaestorica optuženih na smrt, a 98 optuženih na tešku tamiicu u trajanju od 859 godina. Od osuđenih kao najteži krivac smatran je pok. Vasilj Grdić, koji je osuđen na smrt, što je stupio kao član u veleizdajničku organizaciju Narodne odbrane u Srbiji, što je provodio organizaciju toga društva u Bosni i Hercegovini i što je svojim radom u »Prosveti«, naročito širenjem knjiga i održavanjem predavanja, bunio srpsko-pravoslavno stanovništvo u Bosni i propovedao političko jedinstvo celokupnog srpskog naroda i budio u njemu težnju, da se to jedinstvo silom ostvari. »Prosveta« je osuđena kao matica svih srpskih nacionalnih organizacija, njen je sav imetak konfiskovan, a za rad u »Prosveti«, pored pok. Vasilja, osuđen je i tadašnji predsednik i tajnik »Prosvete«.

Tom osudom je osuđeno četrnaest sokolskih prvoboraca. Jedan od glavnih organizatora Srpskog Sokolstva Čedo Milić osuđen je na smrt, starešina Srpske sokolske župe na 18 godina, a načelnik župe i starešine i načelnici mesnih društava i drugi istak-

Brat dr. Voja Besarović, starešina Sok. župe Sarajevo

nuti sokolski i pobratimski radnici na tešku tamiicu od 5 do 12 godina. Oni su osuđeni što su propovedali političko jedinstvo srpskog naroda i budili u svojim članovima težnju da, u zajednici sa srpskom vojskom, ostvare političko ujedinjenje Bosne i Hercegovine sa Kraljevinom Srbijom. I svi ostali optuženici osuđeni su zbog svoga veleizdajničkog rada: jer su radili na otepljenju Bosne od Monarhije i njenom ujedinjenju sa Kraljevinom Srbijom. Svi su optuženi osuđeni da solidarno naknade štetu bosansko-hercegovačkom craru u visini od 14.444.769 kruna, kao naknadu za sve štete, koje su ratom nanesene Bosni i Hercegovini. Za osiguranje toga potraživanja konfiskovana je imovina svih organizacija čiji su predstavnici bili osuđeni, kao i privatni imetak osuđenih pojedinaca.

Državni tužilac, koji kao stranac nije znao dovoljno srp.-hrvatski u svojoj zaključnoj reči prikazao je optužene kao vinovnike za svu nesreću, kojoj je za vreme rata bio izložen srpski narod, te im je na završetku svoga govora doviknuo: »Narod će vas prokuniti!«

Dostojanstveno, saslušali su veleizdajnici ovu tešku osudu. Ono malo građanstva koje je bilo pušteno u raspravnu dvoranu, duboko potreseno ovom osudom, sa suzama u očima gledahu svoju braću veleizdajnike, ali im se lice odmah razvedri, kad videše kakvim stoječkim mirom veleizdajnici podnose svoju sudbinu, kad videše pok. Vasilja Grdića koji je osuđen da kao zadnji gleda izvršenje smrtno kazne nad svojim drugovima i da pre svojih muka oseti muke svojih drugova, kako nasmehana lica mirboži sa svojim drugovima. Austriska vlast je mislila, da će ovom osudom zastrašiti i veleizdajnike i sav narod u Bosni, ali se grdno prevarila, jer je ovim nehumanim postupkom još više pojačan u njihovim dušama revolt protiv tirana. Bilo je policijski zabranjeno pozdravljati veleizdajnike pri njihovom odl-

Brat Stevan Žakula, bio je osuđen na 10 godina robije

sku i povratku iz sudnice. Toga dana je sva Banja Luka bila na nogama i s oduševljenjem pozdravljala svoju braću veleizdajnike, kad su se iza sašuljanja osude vraćali u zatvor u »crnu kuću« i »kasarnu«, gde zatekoše ponude od svih znanih i nezanih.

Za vreme trajanja celog banjalučkog procesa Banjalučani su se takmičili u pažnji prema veleizdajnicima, a toga dana toj pažnji nije bilo kraja. »Eto kako nas narod kune«, rekao je pok. Vasilj sa osmehom na licu svojim drugovima.

Sutradan, na dan velikog praznika Hristova Vaskrsenja u »crnoj kući« na službi Božjoj služilo je 12 sveštenika, od njih nekolicina osuđenih na smrt, a ostali na tešku robiju. Veleizdajnici su pevali iz dubine duše pobožne pesme sa verom u Vaskrsnuću i propast neprijatelja.

Eto, to je bilo ono veliko i uzvišeno raspoloženje u onim velikim danima, to je bilo raspoloženje među veleizdajnicima, među celim narodom u Bosni.

Prošlo je od tada 20 godina. Zanimljivo oduševljene ustupiše mesta raznim pojavama grubog materijalizma. Neki od veleizdajnika već za vreme rata podlegoše fizičkim patnjama, mnogi umreše iza oslobodenja, a njihovim stopama pode pre dve godine i nosilac toga procesa pok. Vasilj Grdić, koji, shraniv teškim posledicama tamničkog života, duboko potišten u narodnoj žalosti na svom putu na Oplenac, da ova poslednja počast Velikom Kralju, dobi zapaljenje pluća od čega je i umro u oktobru 1934 godine. Redovi veleizdajnika znatno su se proredili. Ima ih koji žive u najvećoj ne-maštini upućeni na najsitniju pomoć

od svojih drugova, jer svi apeli na merodavne da im se obezbedi najskromnija egzistencija ostaje bez uspeha. I pri svojoj bedi u kojoj se nalaze, oni imaju jedno unutrašnje zadovoljstvo, koje se ne može iskupiti materijalnim blagom, oni su ponosni, da su u ono

veliko doba Golgote srpskog naroda i oni sa svoje strane doprineli ma i najskromniji obol za dobro svoje nacije. Oni žive u uspomenu na te velike dane, što im olakšava da zaborave teško stanje današnjice.

Dr. Vojislav Besarović.

Iz Sokolske župe Ljubljana

Seja župnega tehničnega odbora

Prva seja župnega tehničnega odbora po župni glavni skupščini je bila dne 2. aprila t. l. ob 19. uri in je trajala do 24. ure.

Novi župni načelnik brat Albin Smole je v svojem nagovoru pozdravil vse navzoče člane in članice, zlasti pa župnega starosta in župnega prosvetarja. Poudaril je, da bo v svojem delu strnil vse dele župne uprave, ker želi, da se upravni, strokovni in prosvetni organi župe skupno posvetujejo o uspešnem delovanju župe in skupno rešujejo njena vprašanja. V svojem nadaljnjem izvajanju ni mogel prezreti tudi razmer, ki vladajo po nekaterih društvih, in katere je treba ozdraviti. Za poživljanje dela po društvih bo župa pošiljala potrebnim društvom posamezne člane strokovnega odbora v pomoč; tam kjer bi tudi tako pomoč ne mogla razmer pobojšati in kjer niti niso dani pogoji za obstoj sokolskega društva ali čete, pa bo župa v kratkem storila primerne zaključke. Opozarja joč na letošnji župni zlet in na njega priprave je zaključil svoje izbrano poročilo.

Na znanje se je vzelo tudi poročilo o izvršenih župnih orodnih tekmah za člane in članice, ki so bile dne 29. marca t. l. za člane na Taboru, za članice v telovadnici I. drž. realne gimnazije. Te tekme so udeležbi, žal niso uspeli. Pri članih so tekmovali tri vrste srednjega in pet vrst nižjega oddelka in sta vrsti Sokola I Tabor v obeh oddelkih dosegli prvo mesto, pri članih pa je tekmovalo šest posameznice v višjem oddelku, dve vrsti v srednjem

oddelku in štiri vrste v nižjem oddelku. V srednjem oddelku je prvo mesto dosegla vrsta Sokola I Tabor, v nižjem pa vrsta Sokolskega društva v Domžalah.

Poročevalec odseka za plavanje je podal poročilo o plavalnem tečaju, ki se je vršil prvič v ljubljanski župi. Tečaj je trajal od 23. do 28. marca v zimskem kopaljšču SK Ilirije. Udeležilo se ga je 11 bratov in 10 sester iz 10 društev. Udeleženci tečaja so se seznanili z vsemi vrstami plavanja in predelali vse skoke v vodo. Predelal se je način reševanja utaplajočih se, ter tekmovalni red teoretično in praktično. Razen tega so bile v tečaju tekme v plavanju in skokih, katerih so se udeležili vsi tečajniki(ce). Izvršila so se predavanja o masaži, o načinu organizacije plavanja ter vse potrebno za pričetek uspešne plavanja v župnih edinicah.

Zbor Sokolstva ljubljanske župe se bo vršil po določenem načrtu in sporedu, ki bo v kratkem poslan vsem edinicam.

Po poročilih, ki so jih podali načelniki župnih okrožij, so bili določeni posamezni člani strokovnega odbora za pregled in stanje dela v društvih. Z vadbo prostih vaj naj društva ne odlašajo, da naš čas ne prehiti. Sestava odsekov župnega strokovnega odbora je ostala taka, kakor v prejšnjem letu.

Večji del seje je izžrpala podrobna razprava o sredstvih in načinu poživite dela. V tej stvari so bili sprejeti konkretni sklepi.

Okružni sestanek društvenih i četnih načelnika u Belom Manastiru

U nedelju 5 aprila o. g. održan je u Belom Manastiru jedanaesti okružni sestanek društvenih i četnih načelnika iz Belomanastirskog sokolskog okružja. Sestanek se sastojao iz dva dela: sednice i praktičnog dela. Bile su zastupljene sve jedinice iz ovog okružja, osim četa Branjine i Gajić. Načelnik župe zastupao je brat Vlado Hodovski. U ime belomanastirskog društva kao gosti prisustvovali su: br. Jančković, starešina, s. Bošnjak, prosvetar, i br. Bunović, član uprave. Društva: Kneževu, Branjin vrh - Sečera, i Beli Manastir učestvovala su sa svojim kompletnim zborovima, te je na sastanku bilo ukupno 36 braće i sestara.

Sednicu je vodio okr. načelnik br. Slijepčević, koji je u svom izveštaju izneo sve važnije sokolske događaje, koji su se od prošle sednice desili u ovom okružju. — Iza njega podneli su izveštaje svi prisutni načelnici. Iz ovih izveštaja se konstatovalo, da se gotovo u svima jedinicama ovog okružja preko cele zime radilo, a sada su već sve započele s pripremanjem za ovogodišnje okružno takmičenje, na kojem će nastupiti i ove godine sve jedinice. — Sastavljen je kalendar pri-

redbi za ovu godinu u ovom okružju, te je rešeno, da se ovogodišnje okružno takmičenje dece i nastaja održati 17 maja u Belom Manastiru. Takmičenje članova ima se održati 7 juna u Dardi, kojega će se dana održati i okružna javna vežba. — Ispiti za suce za okr. takmičenje, ove godine neće se održati u sedištu okružja, nego po društvima i to 3 i 10 maja. Pretsednik ispitne komisije biće načelnik iz susjednog društva. — Za javne vežbe društava i četa određeni su sledeći termini: 21 maja u Podolju, 25 maja u Branjini, 14 juna u Kneževu i u Branjinom vrhu, 21 juna u Belom Manastiru, 12 jula u Kneževim Vinogradima, 15 avgusta u Luču i 27 septembra u Popovcu. — Za javne vežbe društava i četa određene su skupine i to: 1) Kneževu, Popovac i Podolje; 2) Beli Manastir, Br. Vrh - Sečera, Bar. Petrovo Selo i Luč; 3) Darda, Kn. Vinogradi i Lug; 4) Batina i Gajić. Jedinice iz ovih skupina obavezne su da se međusobno prilikom javnih vežbi potpomazu. — Za župski mladinski slet, koji će se održati u Osijeku 1 juna, rešeno je, da naše okružje zajednički nastupi s muškom i ženskom decom u

zajedničkim vežbama s puškama i zastavicama od Vrbe-Holečkove. — Iza toga prešlo se na pretres načelničkih godišnjih izveštaja sviju načelnika društava i četa iz ovog okružja, a koji su posebnom okružnicom u početku ove godine bili poslani svima načelnicima. Prilikom ovog pretresa došlo se do korisnih konstatacija za dalji rad. — Zatim je rešeno, da se zamoli bratsko načelnništvo župe, da bi brat župski prednjak obišao u toku meseca maja sve jedinice u ovom okružju. Rešeno je, da se u mesecu septembru priredi okružni izlet, o čemu će se posebno raspravljati na sledećoj okružnoj sednici. — Društveni prednjački ispit, za koji su se prijavila 5 kandidata održaće se 18 i 19 aprila u Belom Manastiru. — Na kraju je rešeno, da se za župsko takmičenje, koje će se održati 31 maja u Osijeku, sastavi okružna vrsta muškog naraštaja za drugu skupinu. Za ovu vrstu daće po dva vežbača društva: Darda, Beli Manastir i Kneževu. — Ovim je sednica, koja je započela u 9 sati, završena i to u 12,30 časova.

Posle zajedničkog ručka prešlo se na praktički rad, kojim je prilikom izvršena ispravka sviju ovogodišnjih prostih vežbi, a zatim se je prešlo sve takmičarsko gradivo za sve kategorije za ovogodišnje okružno i župsko takmičenje. U 5,30 časova po podne završen je ovaj uspešni i korisni sastanak. Te su se nakon srdačnog i bratskog razgovora prisutni načelnici i načelnice razišli po svojim jedinicama, da dalje prionu uz sokolski rad.

Otvoritev Sokolskega doma in odkritje spomenika Viteškem Kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Slovenjgradcu

Dne 16. aprila se je vršila pod predsedstvom staroste br. dr. V. Zeleničarja prva seja pripravljalnega odbora za otvoritev Sokolskega doma in odkritje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, po katerem nosi naš ponosni dom svoje ime. Otvoritev in odkritje spomenika bo 21. junija.

Na seji so bili ustanovljeni razni odseki, katerim so bila poverjena pripravljena dela za slovesnost, ki naj bo čim najveličastnejša. Na predvečer se vrši telovadna akademija. Na dan otvoritve dopolne bo povorka, katere se udeleži tudi sokolska konjenica. Po povorki se vrši otvoritev doma in odkritje spomenika. Popoldne je javna telovadba in to veselica.

Ker so železniške zveze jako ugodne, ne bo treba posebnih vlakov. Udeleženci iz smeri proti Mariboru pridejo v Slovenjgradec z jutranjim vlakom ob 8. uri, oni iz smeri proti Celju pa z vlakom ob 10.15. Odhod iz Slovenjgradca na obe strani pa bo z vlakoma ob 19. uri.

Povabljeni bodo vsi bivši člani in dobrotniki društva. Naročili se bodo tudi spominski znaki.

Vprašanje prehrane je rešeno čim najpopolnejše. Kosilo se bo dobilo za 6 do 10 Din.

Prosimo vsa društva SZM in vsa bližnja društva SZC, da se ozirajo na ta naš slavnostni dan ter po možnosti svoje društvene prireditve tako določijo, da njih članstvo v čim večjem številu pohiti v naš lepi Slovenjgradec. Zdravo!

35 godišnjica župskog načelnikovanja

Ime brata Bohumila Havela, člana načelnništva Českoslovačke obce sokolske, vrlo dobro je poznato i među jugoslovenskim Sokolima. Ovaj vredni drug bivšeg načelnika ČOS, pok. brata dr. Jindre Vanjičeka, nije bio do sada samo izvanredno radini član najvišeg tehničkog vodstva českoslovačkog Sokolstva, već je također i punih 35 godina kao župski načelnik vodio najveću prašku sokolsku župu, župu Barakovu.

Ove godine brat Havel, posle tako dugogodišnjeg župskog načelnikovanja, predao je vodstvo ove župe svome nasledniku bratu Ržepi. Ipak, predajući tu dužnost drugome, br. Havel nije napustio sokolski rad, već on i dalje najaktivnije učestvuje u radu načelnništva ČOS. Brat Havel, koji je počeo da radi u Sokolu kao odličan vežbač i prednjak te kao društveni načelnik, za vreme tih 35 godina kao načelnik župe Barakove odgajio je praškom Sokolstvu velik broj dobrih prednjaka i načelnika. Osim tog svog ogromnog rada on je najsvesnije vršio i mnoge druge važne sokolske funkcije. Više godina bio je na čelu i praškog župskog zbora, u kome je svojstvu prošle godine vodio i veliki pokrajinski slet praškog Sokolstva u Taboru, starodrevnom Žiškinoj gradu.

S jugoslovenskim Sokolima brat Havel osobito je mnogo saradivao na svim poljima sokolskog rada. Bilo na sletovima, takmičenjima, raznim sednicama, zborovima i drugim priredbama, kao i međusobnim ličnim odnosima, br. Havel je uvek pokazivao najveće zanimanje za naše jugoslovenske sokolske težnje i za naš sokolski rad. Prošle godine br. Havel je zastupao ČOS i na I saboru sokolskih četa Sokolske župe Mostar. Među jugoslovenskim Sokolima br. Bogumil Havel uživa velike bratske simpatije.

Likvidiranje podravskog okružja sa sedištem u Ludbregu

Prema zaključku zbora načelnika i načelnica društava i četa Sokolske župe Varaždin u Varaždinu od godine 1935, osnovano je V okružje varaždinske župe pod imenom Podravsko okružje sa sedištem u Ludbregu. — Za načelnika izabran je brat Mića Kovačević, a za zamenik br. Stjepan Kancijan iz Ludbrega. — Ovom okružju pripadala su društva: Ludbreg, Rasinja, M. Bukovec, Legrad i Varaždinske Toplice s pripadajućim četama. Okružje je odmah počelo svojim radom, kojim je odmah počelo zamenik načelnika brat Stjepan Kancijan, budući je načelnik brat Mića Kovačević premešten iz Ludbrega. — Nažalost okružju nije dosuden dugi vek. Tokom godine likvidirane su neke sokolske čete kao i društvo Rasinja, pa je okružje okrnjeno. — Po predlogu načelnništva društva Ludbreg, a po zaključku glavne godišnje skupštine Sokolske župe Varaždin od 22 marta ove god., likvidirano je Podravsko okružje na zboru načelnika i načelnica društava i četa župe Varaždin u Varaždinu dne 22 marta ove god. — Sokolsko društvo Ludbreg s pripadajućim četama pripalo je Dravskom okružju sa sedištem u Kotoribi. Za načelnika izabran je brat Tomo Barulek, učitelj iz Kotoribe.

Tridesetgodišnjica Sok. društva Vinkovci

Sokolsko društvo Vinkovci sprema se da dana 9 i 10 maja o. g. proslavi na svečani način 30-godišnjicu svoga opstanka i rada.

Sokolskom radu udareni su temelji u gradu Vinkovcima godine 1905 i 1906, kada su bili osnovani najpre Hrvatški Sokol, a odmah iza njega Srpski Sokol, koji su do godine 1914, s vidljivim rezultatima, promovali sokolski duh.

Raspored proslave obuhvatiće dvadana. Tako će 9 maja do podne biti okružna takmičenja, a naveče svečana akademija u velikoj dvorani Hrvatskog doma u Vinkovcima. Drugi dan 10 maja, biće takmičenja i pokušaj za popodnevu javnu vežbu, zatim će biti sokolska povorka, koja će proći gradom, a u 12 sati održaće se svečana sednica. Iza toga je zajednički ručak. Po podne u 3 sata održaće se okružna javna vežba na sportskom stadionu kluba »Sloga«. — Nakon toga je narodno veselje u kojemu će nastupiti u formi maloga festivala četiri sokolska pevačka zbora sa sela i jedan tamburaški. Do sada su za ove proslave najavile svoje sudelovanje mnoge jedinice s teritorija Sokolske župe Osijek, kao i neke jedinice susjednih sokolskih župa Tuzla, Beograd i Zagreb. Razni odbori često se sastaju i vrše potrebite predradnje s ciljem, da ova proslava što bolje i dostojnije uspije.

A. . .

PRAVILNIK

Književnog oteka pri Prosvetnom odboru Saveza SKJ

§ 1

Na osnovu § 19 Pravilnika SPO osniva se pri Prosvetnom odboru Saveza SKJ naročiti otek pod imenom »Književni otek pri Prosvetnom odboru Saveza SKJ« ili skraćeno »Savezni književni otek«.

§ 2

Zadatak je Saveznog književnog oteka:

aa) da izrađuje program sokolskog književnog rada, ukoliko je ovaj u vezi s prosvetnim i ideološkim radom Sokolstva;

bb) da vodi brigu oko izdavanja potrebnih sokolskih knjiga, brošura i drugih edicija sokolsko-prosvetne i ideološke sadržine bilo putem Jugoslovenske sokolske matice bilo preko drugih izdavača bilo neposredno putem SPO;

cc) da čini predloge za sokolsko-književne natečaje odnosno da po potrebi daje mišljenje o predlozima, koje će u tom pravcu stavljati drugi oseci SPO-a (lutkarski, pozorišni, muzički);

dd) da sa sokolsko-ideološkom, i po potrebi i književnog gledišta daje mišljenje i ocenu o delima (knjigama brošurama i dr.) za koja se preporuča sokolskim jedinicama, odnosno, ako se radi o sokolskim izdanjima, odobrenje da se mogu izdati;

ee) da čini predloge za sastavljanje ocenjivačkih odbora (žiri-a) poverdom raspisanih književnih natečaja SPO-a, iz svoje sredine, a po potrebi od drugih stručnih lica.

ff) da sistematski pribira gradivo za istoriju Sokolstva.

§ 3

Savezni književni otek sastoji se od pretsednika, potpretседnika, tajnika i 15 do 20 članova, koji se broj po potrebi može kooptacijom i povećati.

Članove oteka imenuje Savezni prosvetni odbor između svojih članova odnosno između onih članova iz sokolskih redova, koji su se svojim sokolsko-književnim radom odnosno kao sokolski pisci naročito istakli.

Savezni načelnik, izvestioci SPO za sokolsko pozorište, za lutkarsko pozorište, za muziku i za sokolsku štampu, kao i urednici saveznih sokolskih listova, koji su u sedištu Saveza, te upravnik Saveznog muzeja članovi su oteka već po svom položaju.

Imenovanje članova oteka potvrđuje Savezna uprava (Izvršni odbor Saveza SKJ).

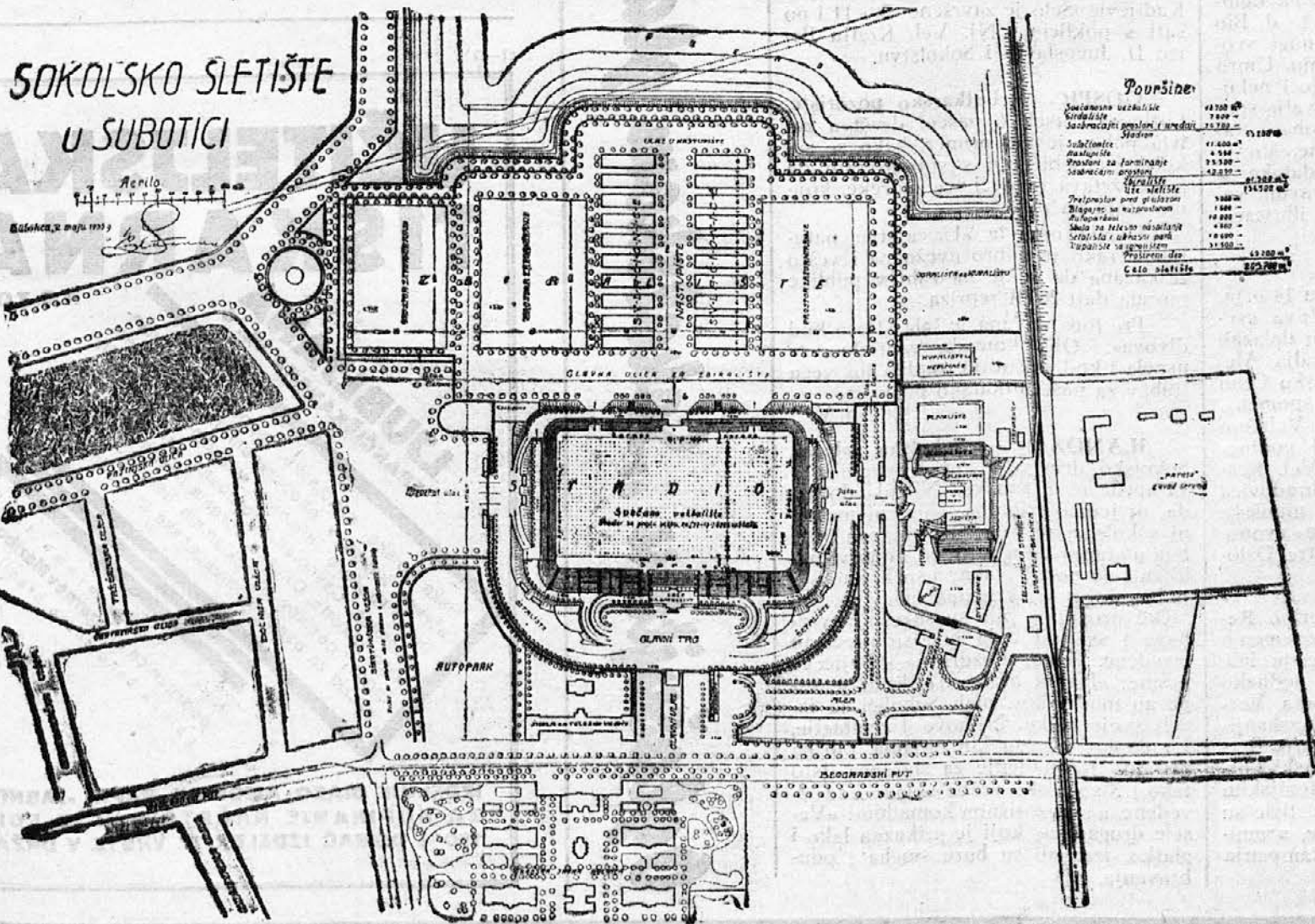
§ 4

Mandat članova Saveznog književnog oteka traje tako dugo dok traje i mandat Saveznog prosvetnog odbora, koji ih je imenovao.

Iz naročito važnih razloga može Savezna uprava (Izvršni odbor), na predlog pretседnika Saveznog prosvetnog odbora, razrešiti pojedine članove ili ceo otek od dužnosti i pre toga roka. U tom slučaju ima se novi otek imenovati u roku od mesec dana.

§ 5

Pretsednik upravlja celokupnim radom oteka, starajući se da ovaj ispunjava zadatke predviđene u § 2 ovog Pravilnika u duhu sokolske ideologije.

Sokolski stadion u Subotici za IV pokrajinski slet Saveza SKJ u Subotici o Vidovdanu 1936 g.

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • BEOGRAD

a prema intencijama Saveznog prosvetnog odbora.

On predstavlja sednicama i konferencijama oteška i određuje izvjestioce za pojedine predmete, nadzirajući njihov rad.

Pretsednik izveštava povremeno Savezni prosvetni odbor o radu oteška i iznosi preda nj na odobrenje one zaključke, koji su od načelne važnosti ili povlače za sobom materijalne izdatke.

On predstavlja sednicama i konferencijama oteška i određuje izvjestioce za pojedine predmete, nadzirajući njihov rad.

Pretsednik izveštava povremeno Savezni prosvetni odbor o radu oteška i iznosi preda nj na odobrenje one zaključke, koji su od načelne važnosti ili povlače za sobom materijalne izdatke.

U slučaju sprečenosti zamenjuje ga u svemu potpretsednik oteška odnosno (ako je i ovaj sprečen) član oteška koga za to pretsednik odredi.

§ 6

Tajnik vodi celu prepisku oteška i pomaže pretsednika u njegovom radu, držeći se njegovih napomena i uputstava.

§ 7

Članovi oteška vrše kao izvjestioce sve poslove, koje im dodeli pretsednik.

Njihova je naročita dužnost da prisustvuju sednicama oteška ukoliko od toga nisu oslobođeni (§ 9) i da učestvuju u radu ocenivačkih odbora (Zirija), kada god ih otešek u te odbore odredi.

§ 8

Za izdatke Saveznog književnog oteška predviđena su potrebna mat-

rijalna sredstva u budžetu Saveznog prosvetnog odbora.

Pretsednik oteška se stara da Savezni prosvetni odbor odobri potrebne kredite za rad oteška iz saveznog budžeta.

§ 9

Sednice oteška održavaju se po pravilu svakog meseca. Članovi koji stanuju daleko od sedišta Saveza (Književnog oteška) oslobođeni su od dolaženja na sednicu, sem ako su na njih naročito pozvani. Otešek može punovažno rešavati ako je prisutna 1/2 članova, koji stanuju u sedištu oteška odnosno 1/4 svih članova oteška.

§ 10

Na konferenciji Književnog oteška mogu biti pozvani sem članova oteška i druga stručna lica za koja otešek nade da mogu biti od koristi prilikom raspravljanja predmeta, koji su na dnevnom redu.

§ 11

Za administrativni rad oteška važe propisi Pravilnika za administrativni rad oteška pri Prosvetnom odboru Saveza SKJ.

§ 12

U slučaju prestanka oteška prelaze svi njegovi poslovi na Savezni prosvetni odbor.

§ 13

Ovaj Pravilnik može se menjati samo zaključkom Savezne uprave, a stupa na snagu odmah po objavljenu u »Sokolskom glasniku«, kao službenom organu Saveza SKJ.

Ovaj Pravilnik primljen je na sednici Izvršnog odbora od 28 februara 1936.

MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

BEOGRAD. — Dečija akademija Sokolskog društva Beograd VI. Sokolsko društvo Beograd VI priredilo je na drugi dan Uskrsa dečiju akademiju. U izvođenju programa učestvovala su sva deca ovog društva. Na programu je bilo 17 tačaka. Akademiju je otvorio starešina brat Ivan Jane. Kao prva tačka programa bila je uspeša recitacija, a zatim su sledili naizmenični nastupi ženske i muške dece. Na programu su bili i sastavi mladih prednjaka ovog društva, koji su imali lepog uspeha. Od svih tačaka, koje su uglavnom uspele, treba istaći neke, kao: »Buba Mare«, »Mali vojnici« i »Slikovite vežbe«, sve vežbe ženske i nastupe muške dece: »Različnosti na strunjači«, »Sokoli preko kornja« i »Vežbe dugim palicama«. Poslednja tačka bila su narodna kola, za koja su ženska deca pokazala puno smisla. Sve vežbe pratilo je društveni orkestar s više ili manje uspeha. Akademiji su prisustvovali načelnik i prosvetar beogradske župe, delegati drugih društava, kao i velik broj dečijih roditelja. — M.

DARUVAR. — Pregled rada. Od 2 do 7 o. m. pregledao je rad društva župski prednjak brat Kalman Slavko. Za to vreme održan je i kratki tečaj s vodnicima sokolskih četa matičnog društva Daruvar, na kojem su naučene proste vežbe za ovogodišnji pokrajinski slet u Subotici kao i za župska takmičenja. Samo društvo imade sve vežbačke kategorije s ukupno 150 vežbača i vežbačica. Vodi se akcija, da se podigne i društveni dom, jer dosadanje prostorije, u kojima se radi, ne odgovaraju. Zaključkom tehničkog odbora župe 21 juna održaće se u Daruvaru okružna takmičenja daruvarskog okružja kao i okružna javna vežba, pa se za tu priredbu čine pripreme u svima jedinicama okružja, kao i u samome društvu.

DUBROVNIK. — Glazbeni otešek našeg društva održao je dne 13 aprila svoju glazbenu akademiju. Akademija se je delila u tri dela, i to: glazbeni deo, revija narodnih igara u narodnim nošnjama i igranka.

U glazbenom delu akademije bili su na programu S. Pašcan, Šuman, Rebikov, Grečaninov, Milojević i Reeves. Od narodnih igara prikazani su Hrvatsko salonsko kolo, Češka beseda i Srbijanka. Iza toga bila je igranka.

Akademija je potpuno uspeša. Publike je bio vrlo velik broj.

GLAVINA I. — Sokolsko selo. Naša četa održala je svoje prvo selo u ovoj godini dana 18 aprila t. g. Selo je otvorio sa sokolskom molitvom brat Jovan S. Kadijević. Zatim je brat Lazo Kadijević održao govor o značaju i zadatku sokolske organizacije. Deca su recitovala i opevala nekoliko pesama pod vodstvom brata J. Kadijevića, dok su članovi izveli dva pozorišna komada, i to »Putnik« pod vodstvom sestre Mladenke Paštović i »Ustanak Srba na dahije« pod vodstvom brata Ilije I. Kadijevića. Selo je završeno oko 11 i po sati s poklicima Nj. Vel. Kralju Petru II, Jugoslaviji i Sokolstvu.

GOSPIC. — Lutkarsko pozorište. Lutkarski otešek u našem društvu zaista pokazuje lep primer, kako se sokolski, nesebično i s voljom radi ne žaleći žrtava i rušeći sve zapreke, koje mu stoje na putu.

Dečija opereta »U carstvu patuljaka« tako je dobro uvežbana i vešto prikazana da se je na zahtev publike morala dati 28 III repriza.

Pre toga davana je žala »Čoso kod divova«. Oba komada vanredno su uspeša i kod prisutnih usadila još veću ljubav za naše lutkarsko pozorište. S. V.

ILANDZA. — Sokolska zabava. Sokolsko društvo Ilandza priredilo je 13 aprila o. g. zabavu. Nikada do sada, ni jedna priredba u našem mestu, ni sokolska, niti drugih ustanova, nije bila u stanju da u toj meri oduševi publiku i da poizvede takav uspeh, kao što je bio slučaj s uskršnjom zabavom. Sve tačke programa bile su savsesno uvežbane i sve od reda bile su precizno izvedene. Posle »Pozdrava« i Bajičeve pesme: »Hajte, braćo...«, koju je otpevao muški kor, mali Sokolčić su izveli svoje tačke. Njihove 4 recitacije, 1 monolog i 5 horskih pesama, bili su prijatno iznenađenje za slušaoc. Isto tako i 3 sokolske vežbe skladno su izvedene, a s pozorišnim komadom: »Vešele drugarice«, koji je prikazan lako i glatko, izazvali su buru smeha i odobravanja.

LUDBREG. — Tehnički rad sokolskog društva. Nakon godišnje skupštine društva, društveno načelnništvo održalo je odmah svoju prvu sednicu, na kojoj je obrazovan prednjački zbor. Utvrđen je i program rada za ovu godinu i proučene su vežbe, s kojima će pojedine kategorije nastupiti na javnim nastupima, društvenim i župskim natecanjima i na sletu u Subotici. Vodnici su prikupili svoje vežbače i prionuli uz rad. Svaka kategorija održava po 2 vežbovna časa tedno. Kategoriju članova zajedno s muškim naraštajem vode braća Kancijan Stjepan i Horvatić Franjo, članice načelnice sestra Madarić Stefica, mušku decu brat Vadon Ivica i žensku decu sestre Dajč Silva i Štrbac Darinka. Tehnički je rad u rukama dobrih radnika i pravih Sokola. U najskorije vreme održaće se i društvena natecanja. L. F. V.

LIČKO PETROVO SELO. — Uspeša društvena priredba. Sokolsko društvo u Ličkom Petrovom Selu priredilo je na Uskrs dne 12 o. m. u prostorijama brata Mane Bobalo, lepu sokolsku zabavu s pretstavom. Usprkos akcije nekolicin, kojima ne leži na sreću prvot našega društva, ova je priredba vanredno uspeša, kako u materijalnom, tako i još više u moralnom pogledu. Naši članovi i članice, mahom iz seljačkih redova, pokazali su, da i oni mogu izvesti nešto zaista lepoga, tako da su svojom izvedbom programa ugodno iznenadili sve goste, kojih je bilo iz Bihaca, Rakovice, Baljeve, Vaganca i t. d. Zabava je bila odlično posećena. Sve prostorije bile su dupkom pune, jer je narod sa sela želeo da vidi i čuje svoju braću. Program su pripremili svojim neumornim radom načelnica s. Jovanka Subanović i br. Božo Puzić. Na zabavi je svirao društveni tamburaški zbor. Čist prihod iznosio je 800 Din. Priredba je protekla u savrsenom redu i narod se je razišao kućama razdragano i u tvrdj veru u bolje sokolske dane. M. D.

MOKRIN. — Uskršnja pretstava. Na drugi dan Uskrsa, 13 aprila 1935 g., prikazao je naš pozorišni otešek »Oslobodenje Koste Šljuke« od Petra S. Petrovića, dramu u 8 slika. Ovo je prvi put, da je kod nas prikazana jedna dobra drama iz seoskog života. Publike je bila puna dvorana, koja je na kraju diletantne nagradila živim aplauzom.

Posle pretstave nastala je igranka, na kojoj je svirao društveni tamburaški zbor. Tako je i ova priredba uspeša u svakom pogledu.

Ovih dana obišao je naše društvo brat Stevan Bukač, župski prednjak, kojom je prilikom izvršio pregled rada u društvu i dao potrebno uputstvo tehničkim vodama, kako bi što dostojnije i u što većem broju naše društvo moglo nastupiti na subotičkom sletu.

LUKAVICA. — Skupština Sokolske čete. Sokolska četa u Lukavici, koja je osnovana pred godinu dana, održala je dne 14 o. m. svoju godišnju skupštinu. Skupštini su prisustvovali kao delegati društva Caribrod braća: Čedo Petrović, Marko Perišić i Pavle Vučetić. Skupština, koju je sačinjavalo naročito mlade članstvo, pažljivo je saslušala lepe govore braće Perišića i Vučetića, pa je zatim izabrala sledeću novu upravu čete: starešina: br. Mančić Zirilo, zamenik br. Milanović Ljubomir, tajnik br. Manojlović Borča, blagajnik br. Jonić Dorde, načelnik br. Jovanović Naka, zamenik br. Penčić Marin, prosvetar br. Mančić Stevo; revizori: br. Stamenović Todor, br. Apostolović Kostadin i br. Todorović Trandafin.

BELI MANASTIR. — Akademija Sokolskog društva. Na prvi dan Uskrsa priredilo je Sokolsko društvo u Belom Manastiru akademiju, koja se je sastojala iz 7 telovežbenih tačaka i jednog pozorišnog komada. Telovežbene tačke bile su: Vrba-Holeček; Vežbe s puškama i zastavicama — m. i ž. deca; Žic: Narodno kolo — ž. deca; Mlakar: Slikovite vežbe — m. deca; Stratimirović: Zive lutke — ž. deca; Jambrović: Skupine na konju — m. naraštaj; Žic: Džanum na sred selo — ž. naraštaj; Vežbe na vratilu — članovi. Zatim je prikazan pozorišni komad »Svet« od Nušića. — Sve tačke, kao i pozorišni komad, dobro su izvedene, te je akademijom postignut moralni i materijalni uspeh. — (B.S.)

TOMAŠEVAC. — 13 o. m. održalo je naše društvo svoju akademiju. Na akademiji je izveden ovaj program: 1) »Sokolski pozdrav«, pevao muški zbor; 2) Pozdravni govor; 3) »Kralju Petru II«, recitovao br. Stajčić; 4) »Sokolčić«, recitovao s. Janković; 5) »Na dvorskoj straži«, recitovao br. Berkov; 6) »Oj letni, sivi sokole«, vežbao ženski podmladak; 7) »Hajte, braćo, hajte, sestre«, pevao muški zbor; 8) »Oj letni, sivi sokole«, pevao muški zbor; 9) »Kidisale svatovite«, pevao muški zbor i 10) Pozorišni komad »Beograd nekad i sad«. — Akademija je potpuno uspeša.

VUKOVJE. — Pregled rada. Župski prednjak brat Kalman Slavko pregledao je od 17 do 19 o. m. rad društva i za to vreme prošao je sa svim kategorijama vežbovno gradivo za ovogodišnja okružna takmičenja kao i proste vežbe za slet u Subotici. Društvo imade kategorije članova, muškog naraštaja te mušku i žensku decu sa svega 40 vežbača. U obližnjim selima Kreševine i Rogoza društvo ima svoja odeljenja i u njima vežba po 10 članova i 5 naraštajaca. Rad tih odeljenja potpomoću prednjaci matičnog društva, a i sami učitelji dotičnih sela. U sva tri ova mesta radi se u škol-skim prostorijama.

KRONIKA

† Jovan M. Popović. — U sredu 15 o. m. umro je u Beogradu, u svojoj 73 godini života, zaslužni prosvetni i nacionalni radnik Jovan M. Popović, šef oteška za narodno prosvetno-čuvanje Ministarstva prosvete u penziji. Pokojnik se rodio u selu Bjeluši, kao sin paroha. Srednju školu svršio je u Užicu, a u Pragu posvetio se studiju organizacije domaćičkih škola, koje je, nakon povratka u otadžbinu, počeo da organizuje u predratnoj Srbiji, gde je služio duže vreme kao učitelj. Na prosvetovanju naroda radio je i rečju i perom. Napisao je knjige »Neimari Jugoslavije«, »Znameniti ljudi češkoslovačkog naroda«, »Iz srpske prošlosti« te studiju »Strah kod dece«. Pored toga napisao je i niz dobrih članaka te uređivao nekoliko dečijih biblioteka. Prošle godine nagradila je Kraljevska srpska akademija njegovu raspravu »O prosvetovanju naroda«.

Karadoreve stvari u Muzeju Kneza Pavla. U novom Muzeju Kneza Pavla u Beogradu u jednoj sobi smesteni su sada i predmeti, koji potsećaju na Karadora, oslobodioca Srbije i osnivača dinastije Karadorđevića. U toj sobi sada su skupljene sve stvari, koje su u vezi sa životom i radom velikog Vožda, i to njegova dolama te seftan, nadalje dve zastave, srpski i sumadinski grb, te gornja haljina njegove žene Jelene. Tu se nalazi i njegova srebrom okovana puška, mali turski jatagan i, nož s kanijom. Pored pisaaćeg pribora u posebnoj vitrini pohranjen je i pečat s monogramom G. P. (Georgije Petrović) i urezanim slovima »Komandant Srbije«. Na zidovima te sobe vise i dva portreta Karadora te slika njegove žene Jelene.

Spomen-kapela u Debru. U nedelju 19 o. m. održana je u Debru značajna nacionalna svečanost. U sredini grada uzidan je kamen temeljac za spomen-kapelu, koja će se podići vojnicima iz Debra i okoline, poginulim u borbama za naše oslobođenje i ujedinjenje. Svečanosti učestvovala su velike mase naroda. Nj. Vel. Kralja zastupao je general g. Milutin Milovanović, a ministra vojske i mornarice pukovnik g. Mašić. Svoje zastupnike na svečanost poslali su i ban-

Vardarske banovine, komandant armije, a telegrafске pozdrave uputili su odboru za podizanje spomen-kapele pretsednik Kr. vlade dr. Milan Stojadinović i pretsednik Narodne skupštine g. Stevan Čirić.

Uvod u proslavu 20-godišnjice formiranja prve jugosl. dobrovoljačke divizije. Ove godine u avgustu proslaviće se na veoma svečan način dvadesetogodišnjica formiranja prve jugosl. dobrovoljačke divizije, kao prve veće jedinice dobrovoljaca, koja se junački borila za oslobođenje u Druždji. U pojedinim gradovima, gde postoje odbori dobrovoljačkog udruženja, već se održavaju razne spomen-svečanosti, a u Beogradu će u nedelju dne 26 o. m. održati Savez ratnih dobrovoljaca svoj redovni kongres, koji će ujedno biti i uvod u velike svečanosti za proslavu tog značajnog dobrovoljačkog jubileja.

150-godišnjica rođenja Grgura Čevapovića. Dne 23 o. m. navršava se 150 godina od rođenja čuvenog našeg kulturnog i književnog radnika Grgura Čevapovića. Grgur Čevapović bio je rodom iz sela Bertelovaca kod Požege. Posle svršene osnovne škole i gimnazije u Požezi posvetio se svečeničkom zvanju, ali je još studirao i filozofiju u Pešti, gde je doktorirao. Godine 1820 postao je gvardijan manastira u Vukovaru, a naredne godine i provincijal. Čevapović se istakao osim na crkvenom također i na naučnom polju. Napisao je »Ilirsku povijest«, nadalje »Povijest Josipa Egipćanina«, »Sindu požunsku« i t. d. Bio je odličan govornik, te je mnoge svoje crkvene govore i obelodanio. Umro je 1830 u Budimu. Napisao je i nekoliko literarnih dela, od kojih valja spomenuti dramu »Josip sin Jakoba«. Naročitih zasluga stekao je time, što je sabrao niz dragocenih podataka o Bunjevcima, koje je izdao u svom velikom delu »Memoria gentis illiricae«.

Razne kulturne vesti

U selu Kučkovu u nedelju 14 o. m. pre podne priredena je dirljiva svečanost u spomen na poslednji dolazak blaženopćivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja u Skopsku Crnu Goru prilikom osvećenja spomen-kapele Kralje Petru Prvom Velikom Oslobodiocu u prolće 1934 godine. U prisustvu izaslanika Nj. Vel. Kralja, generala g. Radovana Obradovića i drugih odličnih gostiju te mnoštva naroda, osvećeno je spomen-zvono na spomen-kapeli Kralja Petra Oslobodioca.

Ovih dana umro je Otorino Respigi, jedan od najboljih savremenih italijanskih kompozitora, čije je ime i u stranom svetu poznato jednako kao i imena njegovih zemljaka Verdija, Pućinija, Leonkavala i Maskanija. Respigi je studirao u Bolonji, Berlinu i u Petrogradu (kod Rimski-Korsakova). Istakao se sa simfonijskim kompozicijama, a od opera postigle su mu velik uspeh »Kralj Encio«, »Semiramis«, »Belfagor« i »La kampanja somersa«.

Oglašite u »Sokolskom glasniku«!

IZRADJUJEM po propisu sve vrste sokolskih zastava, kao i sve vezove sa zlatom i avilom. Prodajem zlato za vez. NIKOLA IVKOVIĆ NOVI SAD

UČITELJSKA TISKARNA R.Z.Z.O.Z. LJUBLJANA FRANCISKANSKA UL. 6. Tiska škole, matične, teplotovne in znanstvene knjige u enobarvnom in večbarvnom tisku. Brošure in knjige v malih in največjih listih paketa. Okusna oprema inštriranih katalozov, cenikov in reklamnih listov. — Šolski zvezki za osnovne, meščanske in srednje šole. Narodna spretnostna tečajna podružnica knjigarnarstva in štampa banovinske hranilnice.

KLIJEJE vseh vrst fotografijah ali niso bah iz vsake najsolidnejše KLIJARNA ST-DEU LJUBLJANA-BALMATINOVAJS